

Ustawa z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018 poz. 130)

Opis wybranych zmian:

- Ustawa dokonuje zmian w ustawach:
 - z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
 - z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
 - z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
 - z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy,
 - z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy oraz
 - z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach.
- Wprowadzane ustawą zmiany dotyczące samorządu terytorialnego obejmują m.in.:
 - wydłużenie kadencji organów samorządu terytorialnego z 4 do 5 lat;
 - tworzenie budżetu obywatelskiego, jako formy konsultacji z mieszkańcami - wysokość budżetu obywatelskiego wynosić będzie co najmniej 0,5% wydatków jednostki samorządowej, a o przeznaczeniu środków decydować będą corocznie mieszkańcy;
 - powołanie nowej komisji organu stanowiącego, tj. komisji skarg, wniosków i petycji, która rozpatrywać będzie skargi na działania organów wykonawczych i samorządowych jednostek organizacyjnych;
 - zobowiązanie organów wykonawczych do przedstawiania organowi stanowiącemu corocznego raportu o stanie danej jednostki samorządowej;
 - przyznanie przewodniczącemu organu stanowiącego prawa wydawania poleceń służbowych pracownikom urzędu jednostki samorządowej i tym samym możliwość wykonywania wobec nich uprawnień zwierzchnika służbowego;
 - wprowadzenie wymogu, by obrady organów stanowiących były transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk;
 - przyznanie radnym prawa wstępu do pomieszczeń instytucji samorządowych, w tym spółek handlowych z udziałem samorządowych osób prawnych, czyli uprawnień kontrolnych analogicznych do uprawnień parlamentarzystów;
 - przyznanie mieszkańcom gminy, powiatu i samorządu województwa prawa inicjatywy uchwałodawczej - grupa mieszkańców występująca z inicjatywą musi liczyć (a) w gminie do 5 000 mieszkańców – co najmniej 100 osób, (b) w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 200, (c) w gminach większych – co najmniej 300 osób.
- Ponadto ustawa przewiduje:
 - wprowadzenie zasady dwukadencyjności organów wykonawczych, co oznacza odebranie prawa wybieralności w wyborach wójtom/burmistrzom/prezydentom, które w danej gminie zostały uprzednio dwukrotnie wybrane na to stanowisko - zakaz ten będzie stosowany od przyszłych wyborów,
 - zmianę podmiotu dokonującego podziału gminy na stałe obwody głosowania - obecnie jest to rada gminy, a od dnia 1 stycznia 2019 r. będzie to komisarz wyborczy,
 - wprowadzenie obowiązku przeprowadzania transmisji z lokalu wyborczego za pośrednictwem publicznie dostępnej sieci elektronicznego przekazywania danych - jeżeli z przyczyn technicznych transmisja będzie niemożliwa, czynności podejmowane przez komisję będą rejestrowane za pomocą urządzeń rejestrujących, a następnie udostępniane na stronie PKW;
 - utworzenie, w miejsce dotychczasowej jednej komisji obwodowej odpowiedzialnej za przeprowadzenie głosowania i policzenie oddanych głosów, dwóch niezależnych komisji: obwodowej komisji wyborczej ds. przeprowadzenia głosowania oraz obwodowej komisji wyborczej ds. ustalenia wyników głosowania w obwodzie.

Tekst aktu: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180000130>